

Porabje

TEDNIK SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 7. maraca 2019 - Leto XXIX, št. 10

stran 2-3

»...NA NAŠO VESELJE, NJIM PA NA NAJVEKŠO POGÜBELNOST«

»ŠTO JE K NAM PRIŠO, SE JE FURT DOBRO POČÜTO«
stran 4

ETIČNO POSLANSTVO S POMURJEM...
stran 5

GDA JE MUJS, TE NÉDE TAK
stran 8

Tak vögleda, ka Baug rad ma Sakalauvce pa Sakalauvčare, vej pa na fašensko soboto je zadržanka ešče tak kazalo, ka dež bau, dapa kaulek edenajste vöre se je malo že sunce tō kazalo. Istina, ka je vrejmen zatok žalostno ostalo, kak če bi višje sile tō zavolo tauga žalüvale, ka so mladi ftrglivi pa manjasti bili pa so se na fašenek nej ženili. Zatok so pa mogli, ka bi tau sramoto popravili, baur vlejšči.

Porabsko borovo gostüvanje, stero so leta 2015 vpisali v register žive kulturne dediščine na Vogrskom, so letos pripravili v Sakalauvci, priprave pa cejlo delo je vodila samouprava pod vodstvom županje Valerije Rogan. Ka bi se kulturna erbija rejsan tak notrapokazala, kak je indasvejta tau bilau, je skrbela pa pomagala etnologinja Marija Kozar, pri organiziranji pa je s

Baur je vlejščo 22 parov

ves rejsan vküpprijala, pomagajo je vsakši, steri je volau, frajt pa možnost emo, zatok se je pa

steroga so že prejšnji den pa zadržanka rano lepau okinčali. Cejlo nauč so ga stražili, nej ka bi

najgeri bili na tau staro šego. Menet se je med pautjov stavu, najprva so vöprosil ženinu, ste-

njenoga, dapa on je vöpočako, ka je prišla iz iže prava sneja. Zdaj že z mladim parom se je menet napauto v bližanjo gauško, ka bi vsekli simbolični baur, kama so prej raubarge skrili najlepšo dekle iz vesi. Gđa je birauv (župan) vesi tapravo, ka mladi zatok morajo baur vlejšči, ka so se nej steli ženiti, je 22 parov svadbic pa družbanov potegnili baur, na njem sta sejdlja sneja pa ženim, ob njem so šli stariške, starašina pa starašici. Merar je mejro paut, čaralice so go mele, pojep je neso črno kokauš, vrag je skrb emo na vrejek baura, drvarge pa djagri so mašejrali, frizer je dojrrezo kakše vlasé, brbejrkinja zmejrila krvni pritisk ... V povorki smo vidli vse tradicionalne like, steri cujslišijo k porabskomi borovomi gostüvanji, nikak pa ne moremo vöokrauziti, ka bi se lidgé

Na kočuji se pelajo: birauv (župan) vesi pa dva popa, steriva sta zdala mladi par

Črna kukauš - sreča ali nesreča?

Ženske so pontüjale vse dobro: fanke, perece pa pokaraje

Prave porabske čaralice

Merar mejri, ka bi pauti nej zgrejšili

Županja Valika Rogan se je naravnala za žandara, paulek nje sneja s starašinama

pejnezami (tō) vcujpomagala Državna slovenska samouprava.

Za tau »velko priliko« je mala

kaulak edne vöre lejpa duga povorka (menet) napautila od kulturnoga dauma do križa, gđe je že čako 27 mejterov dugi baur,

iz sausedne vesi odžagali vrejek, ka bi tau velka sramota bila za ves. Dapa nej je samo baur čako, liki prevnaugo lüstva tō, steri so

ri je s starašico, starašinom pa s starišami išo po snejo. Najprva so steli v njega sünniti staro babo, potistim moškoga v snejo zrav-

notnaravnali v kakšne novejšje, modernejšje like tō. Tak so med lidami ojdli trej krali, vidli smo Piko Nogavičko, moderne boho-

NA NAJVEKŠO POGÜBELNOST«

Tak so simbolični baur podrli v gauški

ženske so spekle dosta poka-
raja, fankov, talali so kūjane
klobase, perece pa vse kaj pod
zaub. Tisti, stere so poplatge
srbeli, so leko že med povorkov
zaplesali, vej so pa bili trgé, štir-
ge slovenski ansambli (ansam-
bel iz Rogašovec, Vinski bratje,
Sto ma čas, Boris Velner ...) pa
gda so tej vkūpstaupili, se je red-
no čūla slovenska nauta. Tak
ka smo mi, steri smo malo bola
od zaja šli, ranč nej čūli varaško
pihalno godbo, stera je na čeli
povorke igrala.

Baur se vleče - gledalci pa nastopajoči so se že pomejšali

ce (pajace), lejpo Ciganjico pa
lagvo dejklo ... Dapa tau je nej
baja dočas, ka tradicionalni liki
(alakok) opravljajo svojo delo,
odšpilajo svojo funkcijo. Tak
kak so čalarice kūrile ogenj ali

Lejpa Ciganjica

Po zdavanji, gda sta mladi sta storila »najvekšo norijo«, kak sta župnika pravla

vesnice (skupnosti) pa lidgé v
našoj slovenskoj krajini, ka pri-
pravijo takšno borovo gostūva-
nje, na stero pride več kak 1500
lidi, se ta šega ohrani. Pa naj tak
bau, vej je pa tau naša kulturna

Žandar- nej samo lače, liki pūkše so tū ženske nosile

rafankera gorsplejzdo na strejo
do raura; ali kak popa, steriva
sta potistim, ka je birauf vse ta-

Borovo gostūvanje je rejsan bi-
lau na veselje vsejm tistim, steri
so v njem »notra bili«, nastopali,
pa tistim tū, steri so ga samo

Ranč tak je bilau na gostūvanji
dosta slovenski naut, na stero
sta po zdavanji pozvala zvača,

plesat išo. Gostūvanjčarge so
plesali do rani vōr, vmejs se je
žūpanja zavalila vsejm, steri so
pomagali, se notranaravnali,

erbija, na stero moramo skrb
meti.

(Kejp na 1. strani: Mladi par s

Trbej pogasiti ogenj, steroga so čalarice vužgale

Policaj(ka) pa vrag

Vrejek baura se odžage, na konci ga zažgejo, z njim pa vse lagvo, ka je zima prinesla

pošimfo mlade dekle pa pojbe,
vkūpdala mladi par »na našo
veselje, njim pa na najvekšo po-
gūbelnost«.

gledat prišli. Organizatorge so
se skbeli za tau, ka naj niške ne
ostane žeden pa lačen, domanje

gde je špilo ansambel Ekart. Kak-
koli je velki šotor bijo, je placa
sfalilo, dapa niške nej žalosten
bijo, če je mogo stati, bole je

špilali, pekli, kūjali, kinčali, de-
lali rauže ali lanceke.
Tak dugo, dokeč se eške najdejo

starašinami, strarašicami. stari-
šami pa zvačoma.)

Marijana Sukič

Foto: K. Holec

PREKMURJE

Vlado Kreslin

Vlado Kreslin - té eričen prekmurški goslar, steroga dobro poznate tudi v Porabji - se je pred dnevi notpokazo domanji publiki, in tau malo ovak, kak smo tau včeni. Nej je meu koncerta, liki so si prva v bôltinski po tistom pa ške v soboški kulturni dvorani lidge leko poglednoli dokumentarni film z naslovom Poj mi pesem. Avtor toga filma, steroga so prvo pout notpokazali konec preminaučoga leta na filmskom festivali v Ljubljani, je Miran Zupanič.

Leko povem, ka sam o Kreslini že dosta znala, vseeno pa sam v filmi dosta - pa brodim, ka sam nej bila edina - nauvoga zvôdla in tudi zanimivoga vidla. Po konci filma je Zupanič raztolmačo, ka sta se s Kreslinom prva kak sta té film delala osebno nej poznala. Njino sodelovanje je opisalo kak trno lejpo. Vladoja je predstavilo kak trno odprejtoga, odkritoga in dobroga človeka, pauleg toga pa je ške cujdau, ka je tau film o igrati in o tistih, steri jo majo radi.

Prekmurški goslar je pravo, ka je vido, ka so režiser in njegva ekipa delali z veliko volau. Ka je Miran Zupanič fanjski režiser, je pokazalo tudi s tem, ka je film nej tak napravo, kak bi on steu, liki tak, kak si je sam vözbrodo. »Znam, ka je nej bilou leko iz desetih vör materiala napraviti dobro vöro in pau dugi film. Ges sam tak brodo, ka bi mogauče nej davali cejle pesmi z mojih koncertov, pa bi te v filmi leko tudi tau pokazali, ka sam na Müri veliko ribo zgrabo. Zdaj pa toga nega,« je s smejom na lampaj ške pravo Vlado Kreslin. Brodim, ka je biu veseli tudi zavolo toga, ka sta bili punivi dvorani, tak v Bôltincaj kak Soboti. Znamo, kak je dostakrat bole žmetno biti priznani doma, med svojimi, kak med tihinci.

Silva Eöry

Marta Gumilar - krčmarica iz Andrejec

»ŠTO JE K NAM PRIŠO, SE JE FURT DOBRO POČÜTO«

Tak kak vseposedi na svejti je tudi v Prekmurji iz leta v leto menje takših domanjih, eričnih krčem, z dūšo. Ena takših je bila v vesnici Andrejci, zvala pa se je Okrepčevalnica pri kapelici. Marta in Štefan Gumilar sta se konec preminaučoga leta odlaučila, ka jo doj zapreta. Po par kednaj sta si tak zbrodila, ka ta tau leto ške tū in tam gor odprla dveri svoje krčme. Ali dejmo lepau po redi.

»Po 25. lejtaj sva se z možom odlaučila, ka krčmo dožzapreva, vej pa sva že starejšiva pa tudi zdravdje nama več ne slūži, tak kak bi trbelo. Zadnje mesece je dosta gostov prišlo, sploj tisti, steri so furt radi k nam odili, so se prišli posloviti. Zdaj pa vūpanje mamo, ka mo se ške tū in tam srečali,« je začnila pripovedjati Marta Gumilar in raztolmačila, ka so prva brodili, ka bi krčmo odprli v svojom

Meli smo deset glav živine, pa tudi svinje. Gda smo s šaule prišli, smo mlajši šli krave past. S sebov smo vzeli knjige, pa smo se tam učili,

Okrepčevalnica pri kapelici je najbolje znana po dobrih klobasaj

vej pa nači nej bilou cajta. Po zgotovljeni osnovni šauli v Fokovcay jo je pout odpelala v Avstrijo. Tam je ostala štiri leta in pou, po tistom pa sta z možom Štefanom, steroga je tam spoznala, prišla nazaj domau:

Štefan, Marta in sin Feri

rami, ali so se te tak odlaučili, ka do jo meli v zidini veško-gasilskoga dauma: »Arenda je nej bila visika. Tak lūstvo v vesi kak gasilci pa so bili tudi zadovoljni, ka smo jim neka plačūvali in pauleg toga ške zidino vrejdvzeli. Brodim, ka sva bila dobriva gospodara.«

Marta Gumilar je gor rasla v Andrejcaj: »Mam ške brata in sestro. Mi vsi smo že od malih naug dosta mogli pomagati doma, vej pa smo meli za tisti cajt veliko pa-verstvo, 15 hektarov zemle.

»Bila sam v Linzi, v Gornjoj Avstriji. Tam sam delala v enoj krčmi, v steroy so bila tudi prenočišča. Dobro smo se razmeli, pa leko povem ške, ka je biu moj šef Madžar. Pište, steri je tam delo v enoj gradbeni firmi, je prišo z enim poznancom iz moje vesi k nam v krčmo in tak sva se spoznala. Leta 1976 sva se oženila. Mauž je meu volau, ka bi müva zidala in tam ostala, samo ka je mene vleklo domau v Prekmurje. On je te šau prvi domau, vej pa se je te gor odprla fabrika

Pomurka, ges pa sam pau leta ške ostala v Avstriji. 1977. leta se nama je naraudo sin Feri, müva pa sva se odlaučila, ka va v Andrejcaj zazidala nauvi ram.«

Tudi Marta se je po tistom zaposlila, prva na gradbeni firmi Pomurje, sledkar pa na Pomgradi. Na prvom mestu je küjala, na drugom je bila direktorova tajnica: »Moja želja je furt bila, ka bi mela svojo krčmo. Po tistom, ka se je sin odlaučo, ka de šau v gostinsko (vendéglátó) šaulo, sva müva tak brodila, ka gda on tau šaulo v Avstriji zgotovi, de meu doma vse kredi in de leko dale delo. Te pa je nači prišlo. Po zgotovljeni šauli je osem lejt ostu tam pauleg Celovca, po tistom pa je prišo domau, samo ške furt odi delat v Avstrijo, tū blūzi, na Klöch.«

Gumilaroviva sta prva rejsan tak brodila, ka krčmo v domanjom rami napravita. Po tistom pa jima je ena ženska pravla, ka naj rajši vzemeta

pokazalo tudi na Trejzinom in Miklaušovom senji, gda je v Soboti največ stejske furt glij tam, gé oni majo stojnico. Te so ške ponūjali domanjo šunko, okajena rebra in krumpče na tikvinom oliji. Po tistom, ka so k njim začnili lidgé oditi na držinska in druga slavja, pa so mogli napraviti ške eno küjno cuj: »Prva smo meli po dvajsti gostov, sledkar pa že slavja za stau lidi. Pri nas je takša navada, ka morejo biti te, gda što kajsveti, dve župi, pa te prvo in drugo veliko gesti, vmes retaši, na konci pa ške torta. Dostakrat na konci trbej ške kislo župo ponūiditi.« Po neka kednaj počitka sta Marta in Štefan v pamet vzela, ka njima delo fali. Tak sta se odlaučila, ka ta v etom leti tū in tam ške mela odprejta dveri svoje krčme, sploj za napovedane skupine, pa ka tudi s svojimi klobasami ške na Trejzino in Miklaušovo senje prideta. »Tau leto mo te ške malo delali, vej pa je žmetno vse tau tak nagnauk ta njati. Rejsan

Krčma je (bila) v zidini veško-gasilskoga dauma

v arendo veško-gasilski dom, sploj zatau, ka stogi samo par metrov vkraj od njihovoga rama. »Tam zapreš, pa maš mer. Doma pa, če boš krčmo mela, furt de ti nikak odo,« je biu tanač, steri se je za dobroga pokazo. Prvo so največ klobase - po sterih so ške gnesden fejšt znani, vej pa jih Pišta kak vönavčeni mesar zna rejsan dobro prpraviti - ponūjali gostom. Tau se je sploj dobro

morem prajti, ka sva oba z veseldjom tau delala. Lūstvo je tudi rado prišlo in je cenilo tau, ka smo takšna domanja krčma. Što je k nam prišo, se je furt dobro počüto,« je pravla Marta Gumilar. In tej reči leko potrdim tudi avtorica toga pisanja.

Silva Eöry

Kejpi: Silva Eöry in osebni arhiv Marte Gumilar

Murska Sobota: Spominska slovesnost akademiku dr. Antonu Vratušu

ETIČNO POSLANSTVO S POMURJEM IN PORABJEM POVEZANEGA INTELEKTUALCA

Ustanova dr. Šiftarjeva fundacija je v salonu soboškega gradu, eni najlepših dvoran v Slo-

stja spominskega dneva Ustanove v spomin na častnega člana, akademika dr. Antona

Zato je bila, kot je izpostavila Hedžet Tothova, v vseh njegovih življenjskih obdobjih etika pred vsakršno politizacijo. Odklanjal je besedo »kariera« in karierizem mu je bil tuj. »Nas, svoje učence, je svaril pred karierizmom, opozarjal, naj se sprašujemo, kaj dobrega lahko prispevamo

Majda, Vratuševa snaha, je nekaj knjig iz njegove bogate knjižnice podarila Osnovni šoli Grad in Krajinskemu parku Goričko, za kar se ji je zahvalila direktorica Stan-ka Dešnik. Obiskovalci, v do zadnjega kotička napolnjeni dvorani, so si ogledali nekaj odlomkov iz dokumentarne-

Cvetka Hedžet Toth, ki je imela predavanje na temo »Solidarnost kot pravičnost«, z Marjanom Šiftarjem, podpredsednikom Ustanove dr. Šiftarjeve fundacije

veniji, pripravila slovesnost, s katero je počastila spomin na velikega Goričanca, akademika, dr. Antona Vratušo, dolgoletnega neutrudnega soustvarjalca programskega jedra Ustanove, aktivnega vse do 103. leta življenja, v katerem se je poslovil. Vsebinski premislek je s predavanjem prispevala častna gostja prof. dr. Cvetka Hedžet Toth, ena izmed vodilnih slovenskih filozofin in redna profesorica na ljubljanski Filozofski fakulteti. Predava in strokovno sodeluje s hebrejsko univerzo v Izraelu, sodeluje z univerzami v Nemčiji in v mednarodnih projektih. Hedžet Tothova je bila aktivna udeleženka študentske pomladi v Sloveniji 1968 – 1972. Povezana in sodeluje tudi z Ustanovo dr. Šiftarjeva fundacija, zato ni naključje, da je bila častna go-

Vratušo in predavateljica na temo »Solidarnost kot pravičnost«.

Cvetka Hedžet Toth je zbrane prepričala s predavanjem, ko je dejala, da je potrebno vztrajati, ne popustiti, ne si dovoliti malodušja, se boriti za stvar, za katero se zavestno odločimo. Moramo trdo in odgovorno delati, kajti kjer je razvit čut za odgovornost, tam je smisel in k smislu spada razvita občutljivost za kakovost in čistost medčloveških odnosov. Predavateljica je dejala, da je Vanek Šiftar prav zato poudarjal, da Antona Vratušo opredeljuje velika samodisciplina, red, načrtno delo in zavest, da je treba živeti za zastavljen cilj. To pa so lastnosti, ki mu tudi kot znanstveniku dajejo posebno odliko. Etično poslanstvo intelektualca je bilo Vratuševa drža in vodilo.

Akademik Anton Vratuša (21. februar 1915 - 30. julij 2017) v pogovoru s predsednikom Zveze Slovencev na Madžarskem Jožetom Hirnškom na Cankovi, rojstnem kraju Avgusta Pavla, ki je večino časa živel in delal na Madžarskem, prek staršev, ki so se preselili v Potrno/Laafeld, pa je povezan tudi s štajerskimi Slovenci

družbi. Naj ne pozabimo, da denar ni tako pomemben, osnova je človek. Zato delujmo povezovalno tudi tam, kjer je vsega malo ali nič, zato je nam Prekmurcem omogočil marsikaj, s čimer bomo nadaljevali«. Kritično je analizirala tudi današnje razmere v družbi, kajti če institucije moči nimajo vgrajene solidarnosti v svoje temelje, potem niso pravične. Etika in vrednote niso v krizi, v krizi je politika zaradi napadnih, zgrešenih ukrepov.

ga filma Po veliki, beli cesti, ki ga je o akademiku posnel Stane Grah.

Anton Vratuša je bil povezan tudi s Porabjem vse od študija slavistike do zadnjega leta življenja. Zelo podrobno je že kot študent raziskoval porabsko narečje in o tem pisal v strokovnih revijah in publikacijah, pozneje pa spremljal dogajanje v Porabju.

Tekst: Ernest Ružič

Foto: Ustanova dr. Šiftarjeva fundacija in E. Ružič

ŽELEZNA ŽUPANIJA

Z droni više njiv

Gnesden še nej slobaudno z droni škropiti njive na Vogrskom, dapa strokovnjaki že delajo na tej, aj se napravi zakon, steri tau dovolj. V Železni županiji kmetijska zbornica že več lejt nazaj nūca drone, dapa nej za škropiti, liki zatau, ka kejpe delajo z lufta više njiv, sonžetov pa gaušk. Za škropljenje na Vogrskom samo taša letala (repülő) se leko nūcajo, stera dovoljenje dobijo za tau. Prvin kak bi vōdali dovoljenje, poglednejo, kak tej mašini funkcionirajo, kak pa kama škropijo. Tau je zato fejšta važno, nej ka bi tiste tala tō poškopili, gde bi ranč nej trbelo ali nej bilau slobaudno. Tau je baja, ka gnesden še nega tašoga drona, steri bi emo tašo dovoljenje, ka bi se z njim leko škropilo. Pa tau se še tō ne vej, ka tisti, steri de dron ravno, kakšni izpit (vizsga) de mogo meti, ka de leko z dronom škropijo. Zato ka do tejša mau smo taši zakon meli, steri tau pravi, ka škropiti samo s tašim letalom leko, steri zaprejšta kabino ma, pa znautra sedi pilot, steri letalo ravna. Do tejša mau škropljenje z lufta se je samo z letala ali helikoptera delalo, z drona nej. Dovoljenje za drone se samo tak leko spravi, če do tau tiste fabrike prosile, stere škropivo (permetszer) delajo. Tak ka zdaj je škropljenje z droni ilegalno, pa če koga dobijo, ka tak škropi, te ga leko poštrafajo. Istina, tej droni, ka se zdaj dajo kūpti, so še za tau nej valaun. Železnožupanijska kmetijska zbornica je dva drona kūpila, s tejmi gledajo divjačinski pa vsefele drūgi kvar, ka se ma zgoditi ali tau, če rastline kakšni beteg dobijo. Dron najvejšo vřednost v tej ma, ka visiko iz lufta leko kejpe pa videone dela brezi tauga, ka bi na njivi klačili pšenico ali kakoli drūgo, ka posajeno ali posejano mamo.

Foto: K. Holec

Karči Holec

KURETNI V PORABJU

En tjeđen pred fašenskim torkom so kurenti prišli v Porabje. Pozvau nji je generalni konzul R Slovenije v Varaši Boris Jersih, steri nji je lepau gorprijo na generalnom konzulatu. Gor so poiskali Slovenski kulturni in informativni center tō, gde so s svojimi zvaunci glasno odganjali zimau pa postršūvali ženske. Kurenti so skurok taši kak na Vogrskom bušonge, zatok njim dostafart Madžari pravijo, ka so bušonge. Dobro bilau, če bi se že navčili njino ime, vej pa rejč kurent je nej tak težka.

OD SLOVENIJE...

Pahor na obisku v Bruslju

Predsednik Borut Pahor je bil na dvodnevem obisku v Bruslju, kjer se je sestal tudi s predsednikom Evropskega sveta Donaldom Tuskom. Pahor in Tusk sta na srečanju največ časa namenila razmeram na Zahodnem Balkanu, dotaknila pa sta se tudi prihodnosti Evropske unije v luči evropskih volitev in spregovorila o največjih izzivi, ki so ta hip pred EU. Pahor je Tusku predstavil tudi načrte v zvezi s pripravami na vrh voditeljev držav Brdo-Brioni, ki bo maja v Tirani. Na koncu pogovora je slovenski predsednik izpostavil še pomen pobude Tri morja in kot gostitelj letošnjega vrha v Ljubljani predstavil potek priprav ter najpomembnejše vsebinske in organizacijske vidike srečanja.

Peter Svetina nasledil Vlasto Nussdorfer

Varuhinja človekovih pravic Vlasta Nussdorfer je s predajo poslov novemu varuhu Petru Svetini sklenila svoj šestletni mandat. Še pred tem je predala letno poročilo predsedniku države Borutu Pahorju. Kot je dejala varuhinja, je ena izmed zmag, doseženih v iztekajočem se mandatu, poleg prenove spletne strani tudi center za človekove pravice, ki je namenjen izobraževanju in promociji človekovih pravic. Tega je ob predaji pokazala tudi svojemu nasledniku.

Peter Svetina, 53-letni specialni pedagog in socialni podjetnik s tremi desetletji izkušenj na področju dela z osebami s posebnimi potrebami, ki je bil širši javnosti vse do izvolitve za varuha človekovih pravic skoraj neznan, je povedal, da se političnih polen pod noge ne boji. »Politiki se ne nameravam udinjati. Ob ugotovljenih kršitvah bom brezpogojno kritičen,« je pojasnil Svetina, ki ga je na seji Državnega zbora podprlo vseh 89 prisotnih poslank in poslancev.

PORABSKA REJČ NA ODRI V ROGAŠOVCI

Na pozvanje naši dobri padašov Drštva upokojencov v Rogošovci je v nedelo, 24. februarja, Gledališka držina Nindrik-indrik ZSM nota pokazala dve igri iz svojga repertoara. Igri je napijso pa nota navčo Miki

Dve žene pa li frdalniva, ka vruga mata, ka se furt skrejvata pred njima pa šugtivata med seov. Tak brodita, ka obadva za nišo drugo žensko zaplejčeta. Zatau eške svoji sausedici nara-tata, aj njima pomagata vözve-

Prizor iz igre Agencija za lidi

Roš, steri eške špila tü, zakoj se ma posaba lepau zahvalimo. Gledališčniki so z igro »Agencija za lidi«, ta zašpilali, ka se ma zgoděti s porabskimi ženskami, če pridejo v Ljubljano, gde brezi dola obračanja reči kauličkaj malo razmejo. Ali kakkoli se za čednoga drži šef agencije, steroga je zašpilo Miki

deti, sto je ta Miss Porabja. Nej zaman, ka je žensk dvakart telko kak moškov, slejdnja rejč je ženska rejč, kak ponavadi. Srečni smo bili, ka so nas tak lepau gora prijali domanji pa, ka smo se pá leko družili, pogučavali med seov, ka je vejn največ vreedno gnesden. V imeni gledališčnikov se lepau

Igralcom čestita predstavnik DU Rogošovci Štefan Rožman

Roš, Porabke (Marijana Fodor, Marijana Kovač, Micka Bajzek pa Klara Fodor) so ga na konci tak prejkličijle, ka so eške agencijo kraj vzele od njega.

Igra »Miss Porabja« je pa tak zapletena, ka se kumar na konci zvej, zakoj volo pa ka skréjvata skaus dva moža pred svojima ženama. Tak vögledata, kak če bi se njima vcejlak zmejšalo.

zahvalim vsejm, ki so nas prišli gledat, predsedniki DU Milani Gabri za organizacijsko pomauč, za pozvanje pa pogostitev, Slovesnkoj zezi za prevoz. Veseli smo, ka že več lejt tak lepau leko vküper delamo.

*Klara Fodor
vodja gledališke skupine
Foto: Milan Gaber*

Stalna razstava o nekdanji industriji Monoštra

Župan mestne občine Monošter Gábor Huszár je pozdravil goste na otvoritvi nove stalne razstave v Lokalnozgodovinskem in slovenskem narodnostnem muzeju Avgusta Pavla v Monoštru. Kot je povedal, je s pomočjo natečaja (Program Ágoston Ku-

binyi) mestna občina dobila dva milijona forintov za postavitev razstave o zgodovini industrije v Monoštru. Industrializacija Monoštra se je začela na koncu 19. stoletja, ko so ustanovili več tovarn v mestecu ob Rabi. Edino tovarno tobaka v Železni županiji so ustanovili leta 1894 in je delovala do leta 1948. Leta 1896 se je ustanovila prva madžarska tovarna ur. Italijanska brata, ki sta živela na Dunaju, sta ustanovila tovarno svile leta 1899, tovarna kos je pa začela delovati leta 1902.

Piroska Molnár, ravnateljica muzeja, je navzoče seznanila s tem, da si na starih fotografijah lahko ogledajo tudi kulturno udelestvovanje delavcev omenjenih tovarn. Obiskovalec lahko na virtualni tabli izbere, zgodovina katere omenjene tovarne ga najbolj zanima.

L.R.Horváth

POVEJ MI NEKAJ LEPEGA

Prekmurski literarni večer v Ljubljani ob mednarodnem dnevu maternega jezika

Organizacija Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo (UNESCO) je leta 1999 razglasila 21. februar za mednarodni dan maternega jezika, za praznik jezikovne

njem so pisali verske in posvetne knjige, ob njih pa še pesmi, pripovedi, dramske igre, tako da je bila prekmurščina tudi literarni jezik. David Novak, Števan Sijarto, Jožef Košič,

leposlovno knjigo in krepka deseterica izmed njih si je ustvarila literarno ime, brez katerega si sodobne slovenske književnosti ne moremo predstavljati, in ko rečemo slovenska književnost 20. stoletja, samodejno pomislimo tudi nanje.

Vse to in še marsikaj zanimivega smo izvedeli na literarnem večeru, ki sta ga ob mednarodnem dnevu maternega jezika in 100-letnici združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom organizirala Društvo slovenskih pisateljev in dr. Šiftarjeva fundacija. Na prireditvi, ki so jo poimenovali *Povej mi nekaj lepega* in je potekala 21. februarja v Can-

karjevem domu v Ljubljani, so se predstavili slovenski pisatelji, ki izhajajo iz Prekmurja. ki so do zadnjega kotička napolnili dvorano Kluba CD, sta pozdravila predsednica Društva slovenskih pisateljev *Aksinja Kermauner* in bivši predsednik Republike Slovenije *Milan Kučan*. Sledilo je razmišljanje *Francija Justa* o jeziku in literarni ustvarjalnosti v Prekmurju in Porabju v stoletjih pred 1. svetovno vojno in v stoletju po njej.

V drugem delu literarnega večera, ki sta ga s priredbami prekmurskih in drugih ljudskih pesmi obogatila glasbenika *Klarisa Jovanovič* in *Luka Ropret*, pa so nastopili pisatelji različnih generacij: *Evald Flisar*, *Štefan Kardoš*, *Dušan Šarotar*, *Klarisa Jovanovič*, *Vesna Radovanovič*, *Suzana Tratnik*, *Denis Škofič* in *Tine Mlinarič*. Njihovi nastopi so pokazali, da je »prekmursko poglavje« v slovenski književnosti zelo raznoliko in umetniško izjemno bogato, da pisatelje navdihuje pokrajina, iz katere izhajajo, in da je eden od virov njihove izrazne

Evald Flisar je eden največ prevajanih slovenskih pisateljev in je doslej izdal preko 20 romanov in napisal 18 dram ter drugih del. Za svoje literarno ustvarjanje je prejel več nagrad in priznanj. Zaslovel je z romanom Čarovnikov vajenec (1986), ki je postal kulturna in ena najbolje prodajanih slovenskih leposlovnih knjig po 2. svetovni vojni. (Foto: MMC)

raznolikosti in spoštovanja vseh jezikov. Na ta dan upravičeno praznujemo tudi Slovenci, saj nam je uspelo v ne zmeraj naklonjenih časih ohraniti in razvijati naš materni jezik, tako da smo danes med tistimi narodi, ki lahko svoj jezik v polnosti živijo ter v njem izrazijo vse razsežnosti in odtenke svojega skupnostnega in osebnega bivanja. Približno 2.400.000 nas je, v Republiki Sloveniji in izven njenih meja, ki nam je slovenščina materni jezik. Morda se zdi ta številka majhna, a treba je dodati pomenljiv podatek: med približno 6.500 jeziki, ki se danes govorijo v svetu, je slovenščina visoko v zgornjem delu lestvice po številu govorcev, na 179. mestu oz. med 3 % jezikov z največ govorcev.

Do leta 1919 pa je bil za približno 80.000 slovenskih prebivalcev ozemlja med Rabo in Muro materni jezik prekmurščina, najprej kot narečni ljudski govor, od začetka 18. stoletja naprej pa kot knjižni jezik. V

Janoš Kardoš, Imre Agustič, Avgust Pavel, Jožef Baša Miroslav, oba Jožefa Klekla in še mnogi drugi so življenje svojega slovenskega ljudstva upodobili tako, da so v ljudeh, ko so njihova dela brali, vzbujali občutja lepega.

Tudi po pridružitvi Prekmurja so prekmurščino nekateri avtorji še uporabljali kot literarni jezik in v njej občasno pišejo tudi danes. A najvidnejši pisatelji so v desetletju po pridružitvi začeli ustvarjati v knjižni slovenščini in so prekmurskega človeka ter pokrajino trajno zapisali v slovensko kulturno zavest. Prvi med njimi je bil Miško Kranjec, njemu pa je sledilo več generacij pisateljev. Preko 50 avtorjev in avtoric iz Prekmurja je v stoletju 1919-2019 izdalo vsaj eno

karjevem domu v Ljubljani, so se predstavili slovenski pisatelji, ki izhajajo iz Prekmurja.

Štefan Kardoš je zelo uspešen slovenski pisatelj in je za svoj roman Rizling polka leta 2008 prejel nagrado kresnik za najboljši slovenski roman. Dobro ga poznajo tudi porabski bralci, saj sta v knjižni zbirki Med Rabo in Muro izšla dva njegova romana: leta 2012 Zajčja sled / Zaveča slejd in leta 2018 Stric Geza gre v Zaturce / Geza Bači dé v Zaturce. (Foto: MMC)

Vsi vabljeni sicer niso mogli priti, kljub temu pa so poslušalci lahko občutili, kako bogata je literarna ustvarjalnost Prekmurja. Dogodek se je začel s pozdravnim nagovorom organizatorjev: obiskovalce,

posebnosti tudi prekmursko jezikovno-kulturno izročilo. Predvsem pa so avtorji ustvarili topel in doživet večer ter poslušalce za polni dve uri zvabili v sveto lepega.

Franci Just

... DO MADŽARSKE

Tisti, ki podpira migracije, ogroža Evropo

Madžarski zunanji minister Péter Szijjártó je na zasедanju Sveta Organizacije združenih narodov za človekove pravice izpostavil, da tisti, ki podpira migracije, ogroža Evropo. Zato je pozval Združene narode, naj spremenijo svoj odnos do migracij. Kot je povedal, čeprav je mednarodna koalicija, katere članica je bila tudi Madžarska, prisilila Islamsko državo, da je zapustila 98 odstotkov zasedenih območij, to še ne pomeni konca ISIS-a. Islamska država je spremenila svojo strategijo, ena od potez nove strategije je, da poskusi vrniti v evropske države tiste svoje vojaške, ki so se ji pridružili iz teh držav. Minister Szijjártó je spomnil, da se je na strani Islamske države borilo kakih 5 tisoč vojakov z državljanstvom ene od evropskih držav, le-ti se zdaj poskušajo vrniti. Na to kažejo tudi podatki, da so v Makedoniji in tudi v Bosni prišli ljudi, pripadniki Islamske države. Tudi to je jasno, je poudaril minister, da se želijo vračati po zahodno-balkanski poti, zato je sila pomembno, da države na tej poti še naprej zagotavljajo varnost svojih meja.

Opozicija preprečila, da bi jo kaznovali na seji za zaprtimi vrati

Opozicijski poslanci so preprečili, da bi na seji mandatno volilne komisije razpravljali o njihovi kazni za zaprtimi vrati. Kazen naj bi si zaslužilo 38 opozicijskih poslancev, in sicer zaradi obnašanja na seji parlamenta 12. decembra lani, ko je parlament sprejemal spremembe delovnega zakona ali kot ga omenjajo v opozicijskih vrstah, zakon o suženjstvu. Opozicijski poslanci so temu nasprotovali in uporabili različne metode, recimo preprečili, da bi predsednik zasedel svoje mesto, razpravo motili s piščalkami in drugimi tonskimi efekti. Predsednik parlamenta je predlagal denarno kazen, petim najbolj vehementnim poslancem naj bi odvzeli mesečni honorar, ostalim pa tretjino mesečnega honorarja. Opozicijski poslanci so si izbrili, da bi o dnevnem redu mandatno volilne komisije glasovali na odprti seji, ker pa dnevnega reda niso potrdili, je seja odpadla

GDA JE MUJS, TE NÉDE TAK

Iluš Časar, po možej Dončec iz Otkovec mi je gnauk prajla, ka ma doma dva stariva svetiva kejpa, pa če nam kak društvi trbejta, te je ona nam podari. Prejšnji keden sem se tak tam vozo pa sem si mislo, ka je odpelam, pa če sem že tam, te mo proso Iluš, aj mi malo pripovejda od kejpov pa malo kaj drugoga tü. Tak ka sploj dobro sem zopodo, nej samo kejpa sem daubo pa za novine sem emo ka pisati, dapa v klejti smo nika

Iluš Časar je andovskomi društvi dala za dar dva sveta kejpa

tašo tō najšli, ka smo že dugo časa iskali.
- *Iluš, ti si nam, andovskomi društvi, fejš stara pa lejpa sveta kejpa podarila, dapa kak si ti do njé prišla?*
»Tau smo mi že erbali od mojoga tasta (após), tadv kejpa sta njigviva bila. En čas sem je klala es pa ta, bojala sem se, ka nanikoj prideta, zato ka nej sem mejla tašo stenau, kama bi je leko gordjali. Te mi je napamet prišlo, ka tejva kejpa bi dobriva bila v Andovce v Porabsko domačijo, gde tak vse tašo starinsko mate pa te tam se leko vōdejeta. Dja sem od starišov tō erbala en sveti kejp, tašoga poduš, gde Marija Jezuša drži pa golaube polaga, z olajom pofarbani je na platno. Gda smo rojstni ram odali, te sem ga sé prinesla pa sem ga gora na stenau obejsila, tisti mi je bola skrjej, zato ka moja stariša sta ga mela.«
- *Iluš, ti si se v Otkovce oženila, ovak pa ranč ne vej, tisti tau, gde si gorrasla je še Verica ali so že Ritkarovci?*
»Kak potok teče, tam je meja,

mi smo prejk potoka bili doma, tak ka tisti tau so že Ritkarovci. Dja sem se sé oženila, sprvoga je stari ram stau

pa te osemdesetšestoga smo začnili zidati. Najprvin smo ižo dojvtrnili pa tak smo začnili zidati, pomalek vsigdar bola naprej smo šli z nauvi ramom, staroga smo pa pomalek dolarazmetali. Od staroga rama je dočas ostala edna iža pa edna tjünja, dočas so oča živeli, zato ka oni so se tam držali. Gda so mrli, potistim so mati že tü sé k nam prišli.«
- *Kak tau, ka ste nej doma v Ritkarovci ostali?*

»Te sem še doma mejla enga brata, zavolo tauga sem kraj od odaumi, sé v Otkovce prišla. Drugo pa tau, ka moj mauž je fejš navezani bejo na daum, na rojstni ram. Gda smo začnili zidati, te sem dja tak stejla, aj spodkar pri pošti-ji baude naš ram, dapa zdaj že ne šanalivam, ka sem je nej mogla nagučati, zato ka zdaj je že cejlak ovak, dosta motorov odi pa tam spodkar bi nej meli mira. V Ritkarovci je tau bila še baja, ka sploj daleč smo bili od centra vesi, od baute pa od busa. Mi smo odtistac odli v šaulo pejšti na Verico do štrtoga razreda.

Nas je te ništje nej sprvajo kak zdaj te mlajše, pa pejšti prejk po gauštja smo odli. Tak ka baukše bilau, ka smo tü zidali, odtéc je vse bola paulak bilau.«

- *Tistoga reda se je dosta mlajšov tadale včilo, gda so osem klasov vōzopojdli?*

»Te so se bola samo tisti tadale včili, gde sta obadva stariša v fabriki delala pa bilau pejnéz. Pri nas kak oča tak mati sta doma na gazdiji delala, oča če je zmejs kaj odo streje delat pa tam kakšne pejnaze zaslužo.«

- *Oča so cimerman bili?*

»Nej, on se je tau tak navčo, te gda so je leta 1950 taodpelali (deportirali) na Hortobágy pa tam pri cimermanaj delo. Oča je ovak tü taši ezermešter bijo, vse, ka je pri rami trbelo naprajti, poprajti, on tau vse napravo, še bečke je znau naredti. V leti je z zemlaup delo, v zimi, pa gda je dež üšo, v delavnici bijo, zato ka tašoga reda je lüstvo prišlo pa vsigdar so nika prinesli popravlát. Največkrat piskre so popravlali, steri so öjdi gratali. Meli so taši netlin, steroga so nutzabili pa tak so te lüknjo nutzaprajli. Kak mlajši smo radi v delavnico odli, zato ka tam je vsigdar tak dobro denilo po lesej, sploj pa te, gda so kaj oblili.«

- *Gda so stariše nazaj domau pistili iz Hortobágya?*

»Petdesetoga leta so je taodpelali pa tri lejta so na Hortobágyi bili. Gda so je tam tapistili, te so še nej smeli domaupridti, samo petdesetsedmoga, dočas so na državnom gospodarstvu delali. Potejm, kak so domau prišli, najprvin sem se dja naraudila, sledkar pa še brat pa sestra.«

- *Tau, ka tašo lejpo vse znaš delati s kukrčnoga ličja, papirnaté rauže rediš, tau si vejn tak vse od oče erbala, nej?*

»Vejn bola od moje tetice sem kaj erbala, zato ka ona, gda se je moja mama ženila, ona je njeni pūšeu naprajla. Tisti pūšeu je dugo bijo, zato ka moj oča je napravo eden taši mali omarec z glažojnov pa ta ga je nutradjau. Kak mlajši smo ga vsigdar s čüdv gleda-

nutrazele v te delavnice.«

- *Stero lupinje je najbaukše za tau delo?*

»Te stare fajte so najbaukše, stero dugo lupinje majo, te dja doma pauvam. Dapa bilau je tak, ka edne betve nej ostalo, zato ka vrane so vse vōpobrale. Tak kak lani. Zdaj

Iluškini stariške na starom kejp

mi je Barabaš Teri iz Andovec nabrala lupinje, aj leko delam, ranč ne vej, ka bi zdaj delala, če bi nej mejla ličja.«

- *Tak te zdaj tau zimau si tü nej bila brezi dela?*

»Pri meni tašo nega, ka bi dja en den fraj bila, vsigdar nika mam. Dja sem peto leto doma v penziji, dapa pri meni še tašo nej bilau, ka bi

li zato, ka je lejpi bijo, z zlato-ga papira napravljeni, pa tau tü dobro vej, ka na srejdi je žalot emo. Dugo smo ga sé pa ta parkljajali pa te je nikan taminau, še gnesden ne vejmo, gde je.«

- *Ka je bilau tisto, ka si prvo paut iz kukrčnoga lupinja (ličja) naprajla?*

»Tau že ne vej, dapa če dobro vej, te enga moškoga pa edno žensko, ka so moji mlajši v osnovno šaulo nesli. Tau je tam vido školnik Laci Kovač, on je bijo te predsednik Društva za lepšo ves v Števanovci, pa me je proso, da do oni kukrco brali, če bi nej redla tašo za nji tü. Vejn te tak se je tau začnilo. Potejm, gda sem v socialnom daumi delala, tam so tü bile taše delavnice, ka so je medicinske sestre vodile za betežnike. One so name vidle v novinaj, ka s kukrčnoga ličja vsefele redim, pa so me prosile pa

dja nad tejm zmišlavalá, ka sem sama ostala, vsigdar sem puno dela. Telko vse bi vej ranč nej mogla naredti iz kukrčnoga ličja, ka bi lüstvo tau nej razneslo, zato ka tau je fejš müdno delo, edno bábo en den ranč ne moreš naprajti. Dapa tau je tak, gda dosta delaš pa nejmaš volé ali če je mujs, te néde tak, tašoga reda baukše, če vse tak njaš.«
Gda sva zgotauvila s pogučavanjom, gda je že tak bilau, ka vzemem kejpa pa dem domau, te Iluš pravi, aj malo čakam, zato ka še ma nika za nas, za društvo. Nej bi mislo, dapa v klejti za dverami so bile edne lesene, ročno napravlane kauce (kolovrat), ka smo ji že tak dugo lejt iskali za Porabsko domačijo. Zavalo sem se njej za dar pa za pogučavanje, bogatejši od baudvauje se se napauto domau.

Karči Holec

»... na sztári szlovenszki jezik obrnyeno ...« - 14.

PROZA ZA SPOMIN O MALOM LÜSTVI

V našoj seriji ste leko dosta prešteli o literaturi, štero so v preminauči več kak tristau lejtaj napisali v našoj domanjoi slovenskoj rejči, ki je tistoga ipa knjižni gezik bila. Zdaj na kratko nutpokažemo tisto pisatelico pa tistiva pisatela, šteri so se narodili v našoj krajini ino so svoja prozna pisanja stvaurili za našo lüstvo - v našoj rejči.

Irena Barber je največši tau svoji del napisala po politični spremembaj. Tau so kratke pripovejsti v domanjoi rejči, štere so vöprišle v dvej knjigaj: »Trnova paut« leta 1993 ino »Življenje je kratko« leta 1998. V svoji realistični novelaj pisatelica piše o žitki Porabski Slovincov po 2. svetovnoj bojni: v držinski pripovejstaj nutpokaže svajüvanje med generacijami ino zakonskimi partneri; piše o socialni pitanjaj srečavanja veškoga paverskoga ino varaškoga delavskoga sveta; v ednom veukom tali svoji pisanj pa dojspiše žmečave porabskoga pavra, tak v nekdešnjom socialističnom kak v kisnejšom kapitalističnom cajti.

Irena Barber s simpatijov nutpokaže, kak je sto prausen slovenski človek vsikdar ostati na svojoj zemlej, če rejsan ma je tista nej preveč darov dala. Pisatelica je rada pisala od toga tö, kak je zgodovina segnila v žitek domanji lidi, največkrat je naprejšela témo revolucije leta 1956, gda je dosta Slovincov prejk grajnec odskočilo. Irena Barber je vnauge gledališke igre napisala za števanovsko skupino Veseli pajdaši, pa gvüšno bi je eške

dosta več, če bi go Baug leta 2006 nej k sebi pazvo.

Poglednimo zdaj, kak je pisatelica dojspisala žmetno lübezen dvej srmakov v ednoj svojoj pripovejsti: »*Pri sausadi je biu eden ridjavi pojep, samo 17 lejt star. Večkrat je mislila na njega, te*

Kejpi z andovskega vsakdanašnjoga žitka

je eške nej vejdlja, ka de on njeni mauž. On pa je nej emo mater. Mrla je. Obadva sta mela gnako usodo. Nej dugo sta se zalübila. Od te lübezni je vse lepše gratalo. Sploj mladiva sta se oženila. K možej je odišla. Samo velka lübezen go je držala tam. Oni so meli črno künjo, sploj tazanja no ižo, sploj-sploj srmacki daum. Težko so živali. Pejnez je skurok nika nej bilau. Delala sta nauč-den. Samo z velkov skrblihostjov pa s strašnim šparanjom sta prišla do toga, ka sta si nauvi ram zozidala.«

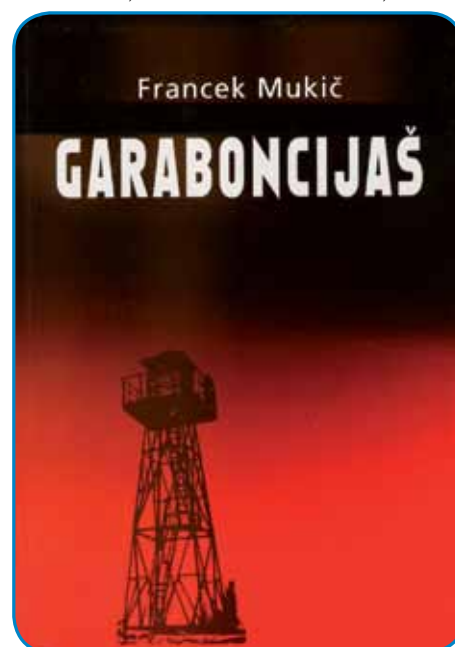
Novinar ino fotograf pri naši novinaj (ino urednik Porabski koledarov) Karel Holec ranč tak v domanjoi rejči piše, njegve kračiše pripovejsti so ranč tak z žitka prausnoga porabskoga človöka. Bole pa skrb má na drauvne detajle vu veškom svejti, tau pa v svoji rodni Andovci, šteri so dobra prilika za socialne

žmečave porabski vesnic. Ta krajina je daleč od moderni cajtov, za njau vinešnji svejt znamenüjeta pek pa poštaš ali bus, šteri gnauk na dén vu vés pride. Karči Holec nutpokaže špajsne lüdi ino situacije s svojim žmanim humorom. Če rejsan gleda na svojo lüstvo malo od zvüna, med štenjom čütimo njegvo veuko lübezen ino simpatijo do svojoga naroda. Leta 2003 je svoje »veške kejp« vöda u v knjigaj »Andovske prpovejsti«.

Karči tak piše od ednoga staroga legéna vu vesi: »*Krpacina so v cejloj krajini poznali. Nej bilau tašoga človeka, steri bi še nej čüjo za njega. Sam je živo v ednoj staroj hiši, zato ka so ma stariške že tapomrli. Kauli petdeset lejt star je mogo biti. Ženo nej emo, zato ka se je taša na svejt nej naraudila, stera bi s Krpacinom vküp vejdlja živeti. Istino, zato je nej cejlak sam živo, emo je edno kozo, tak se je zvala, ka Mardja. Tau ime je zato dobila, ka v sausidi Krpacina je živela edna ženska, stero so tak zvali, ka Mardja. Ona nej mogla vöstati Krpacina. Leko ka zato, ka gda je kakšna kokauš prejk prišla k njemi, on go je včasín v pistjer djau.*«

Gezikoslovec ino novinar, glavni urednik Radia Monoster Francek Mukič je svojo prvo dugšo pisanje »Poteptani češnjevi cvetovi« leta 1982 vöda u v slovenskoj knjižnoj rejči, piso je o problemi odvandrivanja porabskoga lüstva v Meriko na začetki 20. stoletja, vküper s pripovejstjov od lübezni. Po leti 2005 je napiso dva romana, v šteraj nutpokaže travmatične cajte porabske zgodovine. Prvi roman o našoj krajini ino v našoj rejči je biu njegvi »Garaboncijaš«, šteroga je kisnej dojobrno v slovensko knjižno ino madžarsko rejč ranč tak. Pisatel

v etaj knjigaj dojspiše iskane istine kauli toga, što je strašlivo bujo skrivnostnoga porabskoga mladenca Ločarinoga Marcina. Pela nas v cajte informbironovskoga svajüvanja med Vogrskov ino Jugoslavijov, šteri so bili za domanje Slovence časi

Prvi roman »iz Porabja, o Porabji«

najkrepšoga političnoga ino narodnostnoga dojteženja. Francek Mukič tak sürrealistično piše o svojoma črne šaule dijaki na konci svoji knjig: »*Te je drugič strašanjsko zgrmelo pa tresnilo. Pes je drugič paut tak čüto, ka ga je vrag počeso ... Gnauk pa je samo zagledno, ka z zelene bükove gauške nikša čüdna procesija prihaja. Na püklastom črnem günci se je gezdila črna, čontasta skazanca, stara kauli dvajsti lejt. Naravdjena je bila v razkejšani črni köpenek. Z lejvov rokauv se je držala za lejvo orau, s pravov pa stiskavala veliko lopato na pravom rameni. Na dva kraja s črnoga güncia sta dojsivala pünkla, s šteriva so raztrgane črne knige vövisale.*«

Nej je biu dosta bauški cajt začetek 1950-i lejt tö nej, gda so dosta porabski držin vöodpelali v delovne lage-

re na Hortobágy. Francek Mukič je svoj roman »Vtrgnjene korenjé« leta 2010 ranč tak napiso v domanjoi knjižnoj slovenskoj rejči, glavna peršona pripovejsti je deporteranec Jožef Gumilar. Té po tresti lejtaj pá najde svojo lübezen iz mladosti,

štero je zgübo ranč zavolo vöodpelanja na ravén, kama je Rákosina režim vözagnau več gezero lüdi.

Poglednimo zdaj, kak je pisatel dojspiso edno barako v lageri: »*Tü so že bili leseni priči na štauke. Na vsakšom ležišči sta ležala dva človeka. Oča i mati spodik, ge pa sestra pa vrkaj. Zato je že tüdi*

mujvanje malo leži bilau. Držine so si z lijenov zagradile nikše 'kopalnice', ka je nej vsakši vsakšoga vüdo med mujvanjom. Baraka je bila narejena za staudvajsti lüdi, nas pa se je stiskavalo v njej stause-demdeset. Za tajér je bilau don bole človeško kak v birkeči štali, gé je smrde-lo po gnojey i podganaj. Živeli smo v podganskom svejti.«

Kniga Karčina Holec ino dva romana Franceka Mukiča so vöprišli v seriji božični knižni darov pod vküpnim imenom »Med Rabo in Muro«. V našoj prišešnoj numeri vam nutpokažemo tau zbirko, štero sta leta 1998 začnili vödavati Slovenska zveza ino založba Franc-Franc z Murske Sobote, pa že više dvajsti lejt prinaša kvalitetno štenjé za Porabske Slovence - v domanjoi knjižnoj slovenskoj rejči.

-dm-

»AJ NIKA OSTANE ZA NAŠO DECO«

Smrtni ftič cvikeče. Stara mati Rozalija čemerno stau-pijo vō z rama pa ga z meklauw krajženėjo. Naučna ftica prinaša prej nesrečo ... S temi kejpami se začne film »Stric Geza ide v Zaturce«, šteroga smo si leko 28. febru-

nutnom filmi, v šterom vsi v domanjoi prekmurskoj rejči gučijo. Pred nami so eden za drugim prihajali sploj lejpi kejpji Jožeta Glažara, dostakrat z lufta, v naraciji pa nam je pripovedjo sam pisatelj Kardoš svoje globke misli, kak

Vukrajinskojvesnici Zaturcije pautnike čako samo eden zaraščeni tranik, falajček zemlé brezi grobov. Tam majo prej samo duše mesto, za štere so slovenski prauškarge edno žalostno pesem zaspevali. Nej bi pa tau bilau Kardošovo delo, če bi se nindrik nej nupotežile senje. Senje o eričnosti, senje o bojni, senje o smrtnom ftiči, šteroga Štefan med spanjom dojstrli. »Senje so dostakrat bole prave od istine«, leko večkrat čujemo od njega. Slejdnjo rejč pa donk Geza bači na križevskom cintori vōpovej: aj s pomočjav toga filma pa romana o strašnoj bojni nika ostane za našo deco, ka bi se kaj takšoga nikdar več nej zgodilo.

Film se je sploj povūdo vsejm navzaučim, štere je po projekciji pozdravo Franci Just. Kak je povūdo, je roman »Geza bači dé v Zaturce« za lanjski božič vōprišo kak 21. kniga serije »Med Rabo in Muro«. Peneze za najnovejšo publikacijo so vkūpdali Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, Društvo za humanistična vprašanja ARGO ino Zveza Slovencev na Madžarskem.

Štefana Kardoša kratki roman »Zaveča slejd« smo leko v zbirki prešteli leta 2012, ranč z njegov navov knjgov pa je literarna serija stau-pila v tretje desetletje, smo čuli od Francina Justa.

Kardoš je napiso že šest romanov, s petimi je biu med najbavkšimi slovenskimi knjgami v tistom leti, za »Rizling polko« pa je prejkvzeu nagrado »kresnik« za najbavkši roman leta. Prekmurski pisatelj največ piše o človōki, šteri ne najde svojo mesto v svejti pa tak blaudi v labirintaj svoje duše.

Z romanom »Vse moje Amerike« je Kardoš leta 2017 načno tematiko svoji stari starcov, depa - ranč tak kak v knjgaj »Geza bači« - tau so nej držin-

ske sage, liki samo kulise za najbolje globka človeča pita-nja, med drugim o tem, ka se leko s preminauči cajtov navčimo.

Geza Bačič je na varaškom srečanjii tapravo, ka se je ob stauti oblejtnici »veuke boj-

film. Vekši tau pautnikov je ranč nej dau valati, ka s toga film grata, smo čuli od »Dodona«, šteri je eške potrdō, ka je Geza bači rejsan fenomenalen igralec.

Štefan Kardoš je cujdau, ka je kameraman pet dni od

Z avtorjema filma in knjige s Štefanom Kardošom in Jožetom Glažarom pa z glavnim junakom se je pogučavo urednik knjige Franci Just

ara poglednili vsi, šteri smo zadvečerka prišli v varaški Slovenski dom. Z nami so bili režiser pa kameraman filma Jože Glažar, glavna peršona »stric« Geza Bačič pa njegva žlata ino literarni zgodovinar Franci Just. Tau se vej, ka je prišo prekmurski pisatelj Štefan Kardoš tō, ki je napiso scenarij za film pa roman, s šteroga so té film napravili.

Pripovejst guči od edne poti, štera se je v istini zgodila. Na ednoj držinskoi veselici je pisatelj Štefan dau idejo, ka bi žlata vkūper gorpoiskala ukrajinsko (nekda galicijsko) vesnico Zaturci, gde je stari oča Geza bačina Peter Kutoš v prvoj svetovnoj bojni kak sodak avstro-ogrske monarhije ranjeni biu.

Jože Glažar »Dodo« se je včasik odlaučo, ka kamero s sebov vzeme ino napravi film o Geza bačina pauti. Ranč Štefan Kardoš pa več ne vej, če je ideja oprvin za knjige ali za film bila. Gnes sta badva napravljeniva, roman ste leko bralci naši novin v knjižnoj pa domanjoi slovenskoj rejči prejkvzeli za lanjski božič.

Pripovejst z romana smo leko navzauči vidli v 50-mi-

smo že včeni od njega. Pred očami smo po redej vidli krajine vogrskoga rosaga, prejk Balatona ino Budimpešte vse do ukrajinske grajnec. Dosta smo čuli pripovedjati Geza bačina, šteri je kak edna prava enciklopedija: skoro vse vej o galicijskoj fronti ino prekmurski sodakaj, šteri so se tam bīli, trpeli ino merali. Vidli smo, ka se je od svojoga staroga očo dosta kaj vogrski tō navčo, najbolje stare madžarske pesmi spejvati.

Mali bus Kutošove žlate ino pomurski slavistov pa je samo pelo. Med sici je komaj zavolē mesta bilau, ka bi se leko kameraman obračo, donk smo vidli obraze, šteri so bili optičnomi auki že včeni. Geza bači je včasii hejce, drgauč istinske štorije gučo, za edno pripovejst pa je un tō nej vōdo: Štefani je arhivarka z Maribora Gordana Šovegeš Lipovšek eden špajsen SMS poslala. Zavolo toga bi se leko cejla paut na glavau obrnaua, če bi Geza bači zvōdo za njega, bi gvūšno zgūbo volau pa svojo vōro. (Če ste najgir, ka je v tom kratkom pismi pisalo, preštite roman ali poglednite film.)

En tau publike, med njimi Dušan Mukič, šteri je dojobrno roman na našo rejč

ne« dosta gučalo o trpljenji sodakov pa civilnoga lūstva, zavalō pa se je Kardoš, Glažari pa Just, ka so s pomočjav knjge pa filma rejšili spomin na slovenske soda-ke v vogrskoi sodačiji. Kak je povūdo, za edno generacijo bi pripovejst njegvoga dejdeka že preminaua, posaba rad pa je toma, ka so knjge dojobr-nauli na porabsko domanjo slovensko rejč.

Prevajalec Dušan Mukič je tapravo, ka ma je bila veuka čest obračati Kardošov roman. Med svojim delom se je trūdo, ka aj bi knjge razmejlo s kem več Porabski Slovincov, če rejsan je bilau ništerne tale žmetno djenau dojobrnauti. Donk je mogo najti pravo paut med lépotov ino vōrnostjov, je raztomačo ino se za pomauč zavalō Marijani Sukič ino Franceki Mukiči.

Režiser Jože Glažar se je spomino, ka sta se na začetki gordjemanja filma z Geza bačinom malo vkriž gledala, depa na konci sta gratala praviva padaša. S scenaristom Kardošom sta prej srečo mejla, vej je pa vse, ka se je med potjav zgodilo, pasivalo v

zranka do večera gordjemau, malo so pa švicali na polsko-ukrajinskoj grajnici, vejpa je nūcanje drona v ukrajinskom lufti nej cejlak legalno bilau. Vodiča so prej nej nūcali, Geza Bačič je vse pozno ino jim vse raztomačo. Paut je nej prausen izlet bila: zvūn zgodovinski mest so steli gorpoiskati literarne kraje tō, na priliko rodni varaš polskoga pisatelja židauvske vōre Brunna Schulza, šteri je piso o gnaki čūtenjaj, kak liki gda v gorički Križevci »stau-pijo na zavečo slejd«. Zavolo kratkoga časa se jim je tau nej prišikalo.

Na konci srečanja je urednik Franci Just eške tapravo, ka so gnesnedēn žmetni cajti za zbirko »Med Rabo in Muro«, donk pa je proso navzauče porabske kulturnike, aj napišejo eške kaj v geziki dmanji Slovincov pa tak probajo tazagnati smrtnoga ftiča, šteri nad njinov krajinov krauži. (V naši prišešnji novinaj leko preštete intervjuje s Štefanom Kardošom, Gezo Bačičom ino Jožetom Glažarom.)

-dm-
Foto: K. Holec

SPORED SLOVENSkih TELEVIZIJSKIH PROGRAMOV

**OD 8. MARCA
DO 14. MARCA**

PETEK, 08.03.2019, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 6.40 TV-izložba, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan, 11.00 TV-izložba, 11.15 Vem!, kviz, 11.45 Alpe-Donava-Jadran, 12.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Tarča, Globus, Točka preloma, 15.25 Mostovi - Hidak, oddaja TV Lendava, 16.00 TV-izložba, 16.30 Otroški program: Op! 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Zadnja beseda! 18.00 Infodrom, tednik za otroke in mlade, 18.10 Rija in Krokodil: Golob, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Slovenski pozdrav, narodnozabavna oddaja, 21.25 Na lepše, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 23.05 Thelma in Louise, francosko-ameriški film, 1.15 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.40 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.35 Info kanal

PETEK, 08.03.2019, II. spored TVS

6.00 Info kanal, 10.00 Slastna kuhinja: Prepelica v medeni marinadi, 10.25 Alpsko smučanje - svetovni pokal: veleslalom (Ž), 1. vožnja, 11.30 Dobro jutro, 13.25 Alpsko smučanje - svetovni pokal: veleslalom (Ž), 2. vožnja, 15.05 Dober dan, 16.00 Biatlon - svetovno prvenstvo: sprint (Ž), 17.30 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 17.55 Na vrtu, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 18.25 Kjer bom doma (III.): Prestara za sanje, avstralska nadaljevanka, 19.25 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski skoki (M), kvalifikacije, 20.35 Judo - svetovni pokal, 21.00 Izvir upanja, avstralsko-ameriški film, 22.55 Televizijski klub, 23.45 Zadnja beseda!, 0.20 Videotrak, 0.55 Zabavni kanal

SOBOTA, 09.03.2019, I. spored TVS

6.15 Kultura, Odmevi, 7.00 Otroški program: Op! 10.55 Ugriznimo znanost, oddaja o znanosti, 11.25 TV-izložba, 11.40 Tednik, 12.40 NaGlas! 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 13.50 TV-izložba, 14.05 Zadnja beseda! - izbor, 15.05 Digitalno razstrupljanje, francoska dokumentarna oddaja, 16.00 Ekipa Bled, slovenska nadaljevanka, 16.30 Na vrtu, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Duhovni utrip, 17.35 Slovenski magazin, 18.00 Ozare, 18.10 Ambienti, 18.40 Reaktivki, risanka, 19.00 Dnevnik, Sobotni dnevniki izbor, Utrip, Šport, Vreme, 20.00 Joker, kviz, 21.20 Kaj dogaja? Z Jonasom, 21.55 Prevara (IV.), ameriška nadaljevanka, 23.15 Poročila, Šport, Vreme, 23.45 Pokrpajmo žive, francosko-belgijski film, 1.30 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.55 Dnevnik, Sobotni dnevniki izbor, Utrip, Šport, Vreme, 2.50 Info kanal

SOBOTA, 09.03.2019, II. spored TVS

6.15 Videotrak, 6.45 Slastna kuhinja: Jeseter, 7.00 Najboljše jutro, 8.40 Na lepše, 9.15 Alpsko smučanje - svetovni pokal: veleslalom (M), 1. vožnja, 10.25 Alpsko smučanje - svetovni pokal: slalom (Ž), 1. vožnja, 11.30 Avtomobilnost, 12.15 Alpsko smučanje - svetovni pokal: veleslalom (M), 2. vožnja, 13.30 Alpsko smučanje - svetovni pokal: slalom (Ž), 2. vožnja, 14.25 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski skoki (M), ekipno, 16.20 Biatlon - svetovno prvenstvo: sprint (M), 17.50 Judo - svetovni pokal, 19.00 Deskanje na snegu - svetovni pokal: paralelni veleslalom, 20.05 Danny Collins, ameriški film, 21.50 Zvezdana, 22.35 »Dokler se spet ne srečamo«, koncert v spomin Katarini Avbar, 0.15 Videotrak, 0.45 Alpsko smučanje - svetovni pokal: veleslalom (M), 1. vožnja, 1.30 Alpsko smučanje - svetovni pokal: veleslalom (M), 2. vožnja, 2.20 Zabavni kanal

NEDELJA, 10.03.2019, I. spored TVS

7.00 Živ žav, otroški program, 10.00 Govoreči Tom in prijatelji: Spletna romanca, risanka, 10.10 Špasi učitelj: Grafiti, nizozemska otroška nanizanka, 10.35 TV-izložba, 10.50 Priluhnim tišini, 11.20 Ozare, 11.25 Obzorja duha, 12.00 Ljudje in zemlja, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 Slovenski pozdrav, narodnozabavna oddaja, 14.50 TV-izložba, 15.05 Zabava 1, francoski film, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Vikend paket, 18.40 Zmajči zmaj: Ujeto v sliki, risanka, 19.00 Dnevnik, Politično s Tanjo Gobec, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 20.00 Ekipa Bled,

slovenska nadaljevanka, 20.30 Intervju, 21.20 Šport - nogomet, 21.30 Poročila, Šport, Vreme, 21.50 Na njenih ramenih, ameriški dokumentarni film, 23.20 Nova Shakespearova pesmarica: Francija, sonet 94, 23.25 R. Wagner - I. Kosi: Tristan in Izolda, 23.45 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.10 Dnevnik, 0.25 Politično s Tanjo Gobec, 0.35 Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 1.05 Info kanal

NEDELJA, 10.03.2019, II. spored TVS

6.45 Videotrak, 7.15 Slastna kuhinja, 7.30 Duhovni utrip, 7.45 Glasbena matineja, 8.10 Svetovni popotnik: Oddaljeni otoki: Sveta Helena, 9.15 Alpsko smučanje - svetovni pokal: slalom (M), 1. vožnja, 10.30 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski skoki (Ž), 12.15 Alpsko smučanje - svetovni pokal: slalom (M), 2. vožnja, 13.30 Biatlon - svetovno prvenstvo: zasledovalna tekma (Ž), 14.25 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski skoki (M), 16.25 Biatlon - svetovno prvenstvo: zasledovalna tekma (M), 17.15 Nogomet - državno prvenstvo: Domžale : Aluminij, 22. kolo, 19.40 Judo - svetovni pokal, 20.35 Žrebanje Lota, 20.40 George Michael - Freedom, britanski dokumentarni film, 22.15 Zvezdana, 23.00 Kaj dogaja? Z Jonasom, 23.30 Vikend paket, 0.45 Videotrak, 1.15 Alpsko smučanje - svetovni pokal: slalom (M), 1. vožnja, 2.00 Alpsko smučanje - svetovni pokal: slalom (M), 2. vožnja, 2.45 Zabavni kanal, 5.25 Videotrak

PONEDELJEK, 11.03.2019, I. spored TVS

6.10 Utrip, Zrcalo tedna, 6.40 TV-izložba, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan, 11.00 TV-izložba, 11.15 Vem!, kviz, 11.45 Obzorja duha: Post, 12.25 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Sveto in svet: 100 let Univerze v Ljubljani, 14.25 TV-izložba, 14.35 S-prehodi, 15.05 Dober dan, Koroška, 15.35 TV-izložba, 16.05 Otroški program: Op! 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Zadnja beseda! 18.05 Bacek Jon: Slastna jabolka, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Tednik, 21.00 Studio city, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 22.55 Umetnost igre, 23.30 Glasbeni večer, 0.35 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 1.55 Info kanal

PONEDELJEK, 11.03.2019, II. spored TVS

6.00 Info kanal, 10.20 Otroški program: Op! 10.45 Slastna kuhinja, 11.00 Dobro jutro, 13.45 Dober dan, 14.25 Na lepše, 14.50 Ljudje in zemlja, 15.45 Prava ideja: Mojca Trnovec, obrtnica leta 2018, 16.20 Kjer bom doma (III.): Življenje v senci, avstralska nadaljevanka, 17.25 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski skoki (M), kvalifikacije, 18.30 Nogomet - evropska liga: napoved kola, magazinska oddaja, 19.00 Otroški program: Op! 19.25 Videotrak, 20.00 Svetovni popotnik: Delhi in Agra, 21.00 Monstrum, češki film, 22.40 Divje življenje, francosko belgijski film, 0.25 Zora, kratki igrani film, 0.45 Videotrak, 1.20 Zabavni kanal, 5.25 Videotrak

TOREK, 12.03.2019, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 6.40 TV-izložba, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan, 11.00 TV-izložba, 11.15 Vem!, kviz, 11.45 Umetnost igre, 12.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Studio city, 14.25 TV-izložba, 14.35 Duhovni utrip, 14.50 Potepanja - Barangolások, oddaja TV Lendava, 15.20 TV-izložba, 15.55 Otroški program: Op! 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Koda, 18.05 Ernest in Celestina: Leteči krožnik, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Beseda na A (II.), britanska nadaljevanka, 21.00 Minljivost meje, dokumentarni film, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 23.05 Spomini: prof. dr. Stanka Krajnc - Simoneti, 1.15 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.40 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.35 Info kanal

TOREK, 12.03.2019, II. spored TVS

6.00 Info kanal, 11.00 Slastna kuhinja: Polnjeni jajčevci, 11.10 Joker, kviz, 12.30 Avtomobilnost, 13.10 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski tek, sprint, 15.15 Biatlon - svetovno prvenstvo: posamična tekma (Ž), 17.00 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski skoki (M), 18.50 Megabiti energije: Ekokarting:

napeta dogodivščina, dokumentarna oddaja, 19.15 Videotrak, 19.55 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski skoki (Ž), 21.30 Prava ideja, 22.05 Skrivnost jezera: kitajsko dekle: Rojstni dan, koprodukcijska nadaljevanka, 23.10 NaGlas!, 23.30 Videotrak, 0.00 Zabavni kanal, 5.25 Videotrak

SREDA, 13.03.2019, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 6.40 TV-izložba, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan, 11.00 TV-izložba, 11.15 Vem!, kviz, 11.45 Koda, 12.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Intervju, 14.20 TV-izložba, 14.30 Osmi dan, 15.05 Mostovi - Hidak, oddaja TV Lendava, 15.35 TV-izložba, 16.10 Male sive celice, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Moj pogled na znanost: Življenje z roboti - prof. dr. Marko Munih, dokumentarna oddaja, 17.50 # Tu EU: Fabio Massimo Castaldo - aktivno evropsko državljanstvo, 18.00 Trobka in Skok, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.05 Film tedna: Božji red, švicarski film, 21.40 Ballet du temps: Jaz sem ples in ples je naš čas (Ana Klačnjša, Petar Dorčevski, baletna vinjeta), 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 22.55 Panoptikum, 23.50 Moj pogled na znanost: Življenje z roboti - prof. dr. Marko Munih, dokumentarna oddaja, 0.15 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.40 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 1.40 Info kanal

SREDA, 13.03.2019, II. spored TVS

6.00 Info kanal, 10.25 Alpsko smučanje - svetovni pokal: smuk (M), 11.30 Slastna kuhinja, 11.55 Alpsko smučanje - svetovni pokal: smuk (Ž), 12.45 Dobro jutro, 15.25 Ambienti, 15.55 Biatlon - svetovno prvenstvo: posamična tekma (M), 17.55 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski skoki (M), kvalifikacije, 18.30 Kjer bom doma (III.): V vročici noči, avstralska nadaljevanka, 19.50 Žrebanje Lota, 20.00 Koncerti za mlade: Kaj glasba pomeni?, glasbeno-izobraževalna serija L. Bernsteina, 21.00 Moje mnenje, 21.55 Vojna in mir, angleška nadaljevanka, 22.40 Zadnja beseda!, 23.20 Videotrak, 23.55 Zabavni kanal, 5.25 Videotrak

ČETRTEK, 14.03.2019, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 6.40 TV-izložba, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan, 11.00 TV-izložba, 11.15 Vem!, kviz, 11.45 Moj pogled na znanost, dokumentarna oddaja, 12.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Moje mnenje, 14.25 TV-izložba, 14.35 Slovenski utrinki, oddaja madžarske TV, 15.00 Težišče - Súlypont, oddaja TV Lendava, 15.35 TV-izložba, 16.05 Otroški program: Op! 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Ugriznimo znanost, oddaja o znanosti, 17.55 Na kratko: Mreženje, 18.00 Balončkovo: Balon, risanka, 18.10 Mišo in Robi: Barve, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Tarča, Globus, Točka preloma, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 22.50 Osmi dan, 23.30 Veliki slikarji na malem zaslonu: Manet - portretiranje življenja, britanska dokumentarna serija, 0.25 Ugriznimo znanost, oddaja o znanosti, 0.50 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.15 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.10 Info kanal

ČETRTEK, 14.03.2019, II. spored TVS

6.00 Info kanal, 10.25 Alpsko smučanje - svetovni pokal: superveleslalom (Ž), 11.10 Slastna kuhinja: Govedina Stroganov s pire krompirjem, 11.25 Nogomet - evropska liga: napoved kola, magazinska oddaja, 11.55 Alpsko smučanje - svetovni pokal: superveleslalom (M), 12.45 Dober dan, 13.55 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski skoki (Ž), 15.30 Slovenski pozdrav, narodnozabavna oddaja, 16.55 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski skoki (M), 18.50 Biatlon - svetovno prvenstvo: mešana štafeta dvojic, 20.00 Pozabljeno avstralsko otočje, avstralska dokumentarna oddaja, 20.50 Avtomobilnost, 21.25 Ambienti, 22.25 Slovenska jazz scena, 23.30 Nogomet - evropska liga: vrhunci povratnih tekem osmine finala, 23.55 Videotrak, 0.30 Zabavni kanal, 5.25 Videotrak

Vabilo

Meghívó

Zveza Slovencev na Madžarskem
vas vljudno vabi na otvoritev
razstave

JURETA REPENŠKA
z naslovom *Figura v kipcih,*
struktura v odtisih – grafikah,
ki bo v petek, 8. marca 2019,
ob 16.30

v Slovenskem kulturnem in
informativnem centru v Monoštru.

S kratkim programom bo nastopila
Neža Repenšek (kitara in vokal)

A Magyarországi Szlovének
Szövetsége tisztelettel meghívja Önt
JURE REPENŠEK:

**Figurák és struktúrák – szobrok
és grafikák**

című kiállításának megnyitójára,
amelyre 2019. március 8-án,
pénteken 16.30 órakor kerül sor
Szentgotthárdon, a Szlovén
Kulturális és Információs
Központban.

A megnyitón közreműködik *Neža
Repenšek (gitár, ének)*

KÜHARJEVA SPOMINSKA HIŠA
NA GORNJEM SENIKU
(cerkvenozgodovinska in etnološka razstava)
Odprta ob torkih in četrkih
od 14. do 18. ure,
ob sobotah od 10. do 14. ure.
Kontaktna oseba: Iboľya Neubauer
Tel.: +36-30-6088-695
E-mail: kuharemelekhas@jupinet.hu
Vodstvo v slovenščini!
Vstop brezplačen!

Naslov: H-9985, Gornji Senik, Cerkvena pot 11.

Vabimo Vas na obisk POTUJOČE KNJIŽNICE

Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota.
Brezplačno Vam nudimo izposojlo knjig, CD-jev in
DVD-jev. Gradivo si lahko izposodite
za 14 dni.

Vaš kraj bomo obiskali

v ponedeljek, 4. in 18. marca,
v ponedeljek, 1. in 15. aprila,
v ponedeljek, 13. in 27. maja in
v ponedeljek, 10. junija.

ČAKAMO VAS

na Gornjem Seniku od 8.30-9.30 ure,
v Sakalovcih od 9.45-10.05 ure,
v Števanovcih od 10.20-11.00 ure in
v Monoštru pri osnovni šoli od 11.15-11.45 in
pri hotelu Lipa od 11.50-12.20 ure.

Porabje

TEDNIK
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek
Založnik:

Zveza Slovencev na Madžarskem
Za založnika:
Jože Hirnök

Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič
Naslov založnika in uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1.;
tel.: 94/380-767;
e-mail: porabje@gmail.com
ISSN 1218-7062

Tisk:
TISKARNA DIGITALNI TISK D.O.O.
Lendavska 1; 9000 Murska Sobota;
Slovenija

Časopis podpirajo: Državna slovenska samou-
prava, Urad predsednika vlade, oddelek za
narodnosti, Zveza Slovencev na Madžarskem
in Urad vlade RS za Slovence v zamejstvu
in po svetu.
Naročnina: za Madžarsko letno 2.600
HUF, za Slovenijo 22 EUR. Za ostale
države 52 EUR ali 52 USD.

Številka bančnega računa: HU75
11747068 20019127 00000000,
SWIFT koda: OTPVHUHB

2019. márc. 9. 19.00

AGORA – Művelődési
és Sportház

Szombathely,
Március 15. tér 5.

Koprive
Girka
2
koncert

Koprive

Nagyszabású műsor a zenekarral és vendégeikkel
Spektakuláris program s orkestrum i s njihovim gostima
Danics Dóra (X Factor winner), Petra Grišnik és mások / i drugi